

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Poznaniu

LPO – 4111-001-06/2014
K/14/008

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Poznaniu
ul. Dożynkowa 9H, 61-662 Poznań
T +48 61 655 62 00, F +48 61 655 62 01
lpo@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	K/14/008 – Realizacja wniosków pokontrolnych z kontroli I/11/003 <i>Sprawowanie nadzoru przez inspekcje państwowe nad funkcjonowaniem ferm zwierząt futerkowych w województwie wielkopolskim.</i>
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu
Kontroler	Izabela Chlebowska-Gąsczyk, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 90981 z dnia 14 lipca 2014 r. [dowód: akta kontroli str. 1-2]
Jednostka kontrolowana	Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Ostrowie Wielkopolskim, ul. Grabowska 34, 63-400 Ostrów Wielkopolski.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Dariusz Hyhs – Powiatowy Lekarz Weterynarii w Ostrowie Wielkopolskim [dowód: akta kontroli str. 3-5]

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, sposób wykorzystania wniosków pokontrolnych z kontroli I/11/003 przez Powiatowego Lekarza Weterynarii w Ostrowie Wielkopolskim.

Ocenę ogólną uzasadnia rzetelne poinformowanie NIK o podjętych działaniach i zobowiązaniach w celu realizacji wniosków pokontrolnych, sformułowanych w wystąpieniu pokontrolnym z kontroli I/11/003¹. Przede wszystkim w wyniku realizacji tych wniosków, wszystkie kontrole ferm zwierząt futerkowych, funkcjonujące w latach 2011-2013 na terenie powiatu ostrowskiego, zostały prawidłowo² przeprowadzone i rzetelnie udokumentowane. Nie w pełni skuteczny okazał się jednak nadzór Powiatowego Lekarza Weterynarii w Ostrowie Wielkopolskim nad prawidłowością danych o liczbie i wynikach kontroli tych ferm, wykazanych w raportach i sprawozdaniach. Nierzetelne dane stwierdzono, bowiem we wszystkich sprawozdaniach, sporządzonych w tym okresie w Powiatowym Inspektoracie Weterynarii w Ostrowie Wielkopolskim.

¹ W wystąpieniu pokontrolnym NIK z 27 maja 2011 r. wnioskowano o: 1) zapewnienie wymaganej minimalnej częstotliwości kontroli ferm zwierząt futerkowych w zakresie zagospodarowania ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego, 2) zwiększenia nadzoru nad prawidłowością danych o liczbie i wynikach kontroli ferm zwierząt futerkowych, wykazywanych w rocznych raportach i sprawozdaniach, 3) zapewnienia przeprowadzania i dokumentowania kontroli ferm zwierząt futerkowych zgodnie z obowiązującą instrukcją, 4) wyeliminowanie nieprawidłowości przy rozpatrywaniu skarg, 5) uwzględnienie w regulaminie organizacyjnym zadań w zakresie kontroli gospodarstw pod względem dobrostanu.

² Zgodnie z obowiązującymi Instrukcjami Głównego Lekarza Weterynarii.

III. Wyniki kontroli

1. Liczba, rodzaj i zakres kontroli przeprowadzonych w fermach zwierząt futerkowych przez Powiatowego Lekarza Weterynarii w Ostrowie Wielkopolskim, w latach 2011-2013

Opis stanu faktycznego

W latach 2011-2013 na terenie powiatu ostrowskiego funkcjonowało odpowiednio: 24, 25 oraz 28 ferm zwierząt futerkowych (norki, lisy, jenoty), którym nadane zostały weterynaryjne numery identyfikacyjne. W okresie tym na terenie powiatu funkcjonowały również fermy zwierząt futerkowych roślinożernych - królików ras mięsnych (dwie w latach 2011-2012 i trzy w 2013 r.).

[dowód: akta kontroli str. 6-21]

Kontrolą pod względem zagospodarowania ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego objęto w latach 2011-2013 wszystkie fermy zwierząt futerkowych, tj. 24 w 2011 r. i w 2012 r.³ oraz 28 w 2013 r.

W 2011 r. kontrolą pod względem dobrostanu objęto 14 gospodarstw utrzymujących zwierzęta futerkowe⁴ (na 26), natomiast w 2012 r. i 2013 r. wszystkie funkcjonujące fermy zwierząt futerkowych (odpowiednio 26⁵ i 31).

Na 76 kontroli przeprowadzonych w latach 2011-2013 pod względem dobrostanu składały się:

- 64 kontrole planowe (odpowiednio 13, 25 i 26),
- 7 kontroli przeprowadzonych przed nadaniem weterynaryjnego numeru identyfikacyjnego (WNI),
- 5 kontroli doraźnych, nieuwjętych w planie kontroli, w tym: 3 z inicjatywy Wielkopolskiego Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii⁶ oraz 2 przeprowadzone z inicjatywy Powiatowego Lekarza Weterynarii⁷.

[dowód: akta kontroli str. 6-21]

W wystąpieniu pokontrolnym NIK, przekazany w 2011 r. wnoszono m.in. o uwzględnienie w regulaminie organizacyjnym zadań w zakresie kontroli gospodarstw pod względem dobrostanu. W regulaminie organizacyjnym zaktualizowanym 17 lipca 2012 r. nie zostały uwzględnione ww. zadania, mimo zobowiązania w tym zakresie Powiatowego Lekarza Weterynarii zawartego w odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne NIK. Zadania dotyczące kontroli dobrostanu i prowadzenia odpowiedniej dokumentacji i sprawozdawczości wprowadzone zostały 2 listopada 2011 r. oraz w kwietniu i maju 2012 r. do zakresów czynności pracowników Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Ostrowie Wielkopolskim.

[dowód: akta kontroli str. 241-275]

Powiatowy Lekarz Weterynarii stwierdził, że czynności kontrolne dotyczące spełniania warunków weterynaryjnych oraz ochrony zwierząt zawarte są w regulaminie organizacyjnym w szerszym, niż pojęcie spełnianie dobrostanu

³ Gospodarstwo utrzymujące zwierzęta futerkowe o numerze weterynaryjnym 3017-90-39, zawiesiło hodowlę zwierząt, z dniem 1 czerwca 2012 r., podczas gdy zgodnie z harmonogramem, kontrola zaplanowana była na listopad 2012 r.

⁴ W tym 12 gospodarstw utrzymujących zwierzęta futerkowe takie jak norki, lisy, jenoty oraz 2 gospodarstwa utrzymujące króliki ras mięsnych. Jedno gospodarstwo dwukrotnie objęte zostało kontrolą w 2011 r.

⁵ Jedna ferma (o numerze weterynaryjnym 3017-90-39) zawiesiła hodowlę zwierząt, z dniem 1 czerwca 2012 r., podczas gdy zgodnie z harmonogramem, kontrola zaplanowana była na listopad 2012 r.

⁶ tj. 2 kontrole ferm królików, przy udziale inspektora ds. Nadzoru Farmaceutycznego WIW w Poznaniu oraz 1 przy udziale inspektora WIW w Poznaniu – na skutek filmu, który ukazał się w Internecie na www.youtube.com.

⁷ tj. 1 - w związku z protestami mieszkańców, oraz 1 – przed zmianą decyzji w zakresie dopuszczenia fermy do stosowania w żywieniu zwierząt UPPZ – zmiana środka transportu.

zwierząt, pojęciu - „prowadzenie spraw z zakresu ochrony zwierząt”. Ponieważ żaden z aktów prawnych, na których opiera się kontrola warunków utrzymywania i ochrony zwierząt, w swoim nazewnictwie nawiązującym do ww. obszaru nie przytacza pojęcia „dobrostan”, – dlatego zapis w regulaminie organizacyjnym pozostawiono niezmienny.

[dowód: akta kontroli str. 82-87]

2. Realizacja okresowych planów w zakresie kontroli ferm zwierząt futerkowych w latach 2011-2013.

Opis stanu faktycznego

W związku z kontrolą NIK przeprowadzoną w tym zakresie w 2011 r.⁸ Główny Lekarz Weterynarii polecił, żeby w 2012 r. i 2013 r. przeprowadzić kontrole wszystkich ferm utrzymujących zwierzęta futerkowe w zakresie dobrostanu oraz stosowania i wykorzystania ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego. Powiatowi Lekarze Weterynarii zobowiązani zostali również do opracowania harmonogramów planowanych kontroli podmiotów objętych nadzorem oraz do sporządzania sprawozdań z przebiegu kontroli na fermach⁹.

W latach 2011-2013 przeprowadzono kontrole zaplanowane w harmonogramach kontroli ferm zwierząt futerkowych. W 16 przypadkach (na 136 zaplanowanych kontroli) kontrole przeprowadzone zostały w miesiącu poprzedzającym lub następującym po miesiącu wskazanym w harmonogramie. Spowodowane było to upływającym terminem ważności decyzji (w przypadkach, w których kontrole przeprowadzone zostały w miesiącu poprzedzającym termin wskazany w harmonogramie) oraz z późniejszym złożeniem wniosków o przedłużenie terminów ważności decyzji (w przypadkach, w których kontrole przeprowadzone zostały w miesiącu następnym po zaplanowanym w harmonogramie).

Powiatowy Lekarz Weterynarii sporządzał i przekazywał kwartalne sprawozdania z przebiegu kontroli na fermach.

[dowód: akta kontroli str. 6-42]

3. Zgodność rodzaju, zakresu i częstotliwości kontroli ferm zwierząt futerkowych w latach 2011-2013, a także sposobu przeprowadzenia i dokumentowania czynności kontrolnych z kierunkami działań oraz instrukcjami określającymi sposób postępowania, ustalony przez Głównego Lekarza Weterynarii oraz Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii, a także poleceniami dotyczącymi podjęcia określonych czynności.

Opis stanu faktycznego

W latach 2011-2013 kontrolą pod względem zagospodarowania ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego objęto wszystkie fermy zwierząt futerkowych wykorzystujące te produkty. Kontrolą pod względem dobrostanu objęto w 2012 r. i 2013 r. wszystkie funkcjonujące fermy zwierząt futerkowych, zarówno wykorzystujące uboczne produkty pochodzenia zwierzęcego jak również fermy zwierząt futerkowych roślinożernych, natomiast w 2011 r. - 54%¹⁰ funkcjonujących

⁸ Kontrola I/11/003 Sprawowanie nadzoru przez inspekcje państwowe nad funkcjonowaniem ferm zwierząt futerkowych w województwie wielkopolskim.

⁹ Pismo Głównego Lekarza Weterynarii z dnia 4 listopada 2011 r. nr GIWpuf.710ui.67/2011 r., pismo Wielkopolskiego Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii z dnia 29 listopada 2011 r. nr ChZ.912.5.52.2011, pismo Głównego Lekarza Weterynarii z dnia 21 marca 2013 r. nr GIWz-423-2/2013 oraz pismo Wielkopolskiego Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii z dnia 28 lutego 2014 r. nr Chz.912.5.11.2014.

¹⁰ 14 gospodarstw utrzymujących zwierzęta futerkowe (na 26).

gospodarstw. Czynności kontrolne dokumentowane były na odpowiednich formularzach SPIWET. Sposób przeprowadzenia i udokumentowania czynności kontrolnych był zgodny z obowiązującymi w tym okresie instrukcjami oraz wytycznymi Głównego Lekarza Weterynarii.

[dowód: akta kontroli str. 6-21, 174-185, 213-225]

*Ustalone
nieprawidłowości*

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Na listach kontrolnych SPIWET dokumentujących przeprowadzenie kontroli w 3 fermach¹¹ nie zaznaczono faktu skontrolowania: posiadania środków dezynfekcyjnych w ilości niezbędnej do przeprowadzenia doraźnej dezynfekcji (poz. 9), wewnętrznej kontroli higieny obejmującej regularne inspekcje otoczenia i sprzętu (poz. 15) oraz posiadania urządzeń rozdrabniających uboczne produkty pochodzenia zwierzęcego, które są czyszczone każdorazowo po zakończeniu procesu technologicznego (poz. 6). W ocenie NIK, o fakcie objęcia kontrolami w tych fermach ww. obszarów nie mogły świadczyć wyłącznie dokumenty załączone do protokołów SPIWET. Brak zaznaczenia kontrolowanego obszaru Powiatowy Lekarz Weterynarii tłumaczył omyłką.

[dowód: akta kontroli str. 82-87, 139-173]

4. Wyniki kontroli ferm zwierząt futerkowych, przeprowadzonych przez Powiatowego Lekarza Weterynarii w Ostrowie Wielkopolskim, w latach 2011-2013, w tym liczba podmiotów objętych postępowaniem administracyjnym.

*Opis stanu
faktycznego*

W latach 2011-2013 przeprowadzono 154 kontroli gospodarstw zwierząt futerkowych, w tym - 78 kontroli pod względem zagospodarowania ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego oraz 76 - pod względem dobrostanu. W 62 kontrolach stwierdzono następujące ilości nieprawidłowości lub uchybień:

Wyszczególnienie	2011	2012	2013
Liczba nieprawidłowości stwierdzonych w kontrolach w zakresie zagospodarowania ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego	150	10	17
Liczba nieprawidłowości stwierdzonych w kontrolach w zakresie dobrostanu	97	68	1

Nieprawidłowości stwierdzone w latach 2011-2013 w wyniku kontroli zagospodarowania ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego dotyczyły w szczególności: działań zapobiegawczych przeciwko ptakom, gryzoniom i owadom, przenoszenia sprzętu i narzędzi z części brudnej do czystej, magazynu z kontrolowaną temperaturą, procedur kontroli wewnętrznej, kontroli jakości karmy, urządzeń do mycia i odkażania pojemników, w których przyjmowane są niejadalne produkty zwierzęce oraz w zakresie procedur postępowania z ubocznymi produktami pochodzenia zwierzęcego, które nie spełniają wymogów sanitarno –

¹¹ ferma WNI 3017-90-36 (kontrola w zakresie dobrostanu zwierząt w 2013 r.), ferma WNI 3017-90-27 (kontrola w zakresie zagospodarowania ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego przeprowadzona w dniu 16.06.2011 r.), ferma WNI 3017-90-36 (kontrola w zakresie zagospodarowania ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego przeprowadzona w dniu 14.10.2011 r.).

weterynaryjnych, jako surowiec do skarmiania zwierząt, padłymi zwierzętami z fermi oraz odchodami powstałymi na fermie.

[dowód: akta kontroli str. 6-12, 174-185]

Nieprawidłowości stwierdzone w 2012 r. w wyniku kontroli dobrostanu zwierząt, polegały przede wszystkim na: braku środków dezynfekcyjnych niezbędnych do przeprowadzenia doraźnej dezynfekcji, braku dokumentacji leczenia zwierząt oraz informacji o padłych zwierzętach oraz braku stałego dostępu do wody. W 2013 r. najczęściej stwierdzanymi nieprawidłowościami było: brak mat dezynfekcyjnych, nieodpowiednia czystość budynków oraz brak miejsca do przechowywania produktów leczniczych weterynaryjnych.

[dowód: akta kontroli str. 56-81, 78]

Po przeprowadzonych kontrolach wydanych zostało w 2011 r. 6 decyzji administracyjnych w stosunku do 4 ferm¹² z określeniem terminu usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli. Nakaz usunięcia nieprawidłowości w wydanych decyzjach dotyczył m.in. wydzielenia miejsca do składowania środków dezynfekcyjnych, dokumentowania czyszczenia i dezynfekcji pomieszczeń dla zwierząt, umieszczenia tablicy „Osobom nieupoważnionym wstęp wzbroniony”, właściwego prowadzenia ewidencji leczenia zwierząt.

[dowód: akta kontroli str. 6-21, 43-55]

W przypadkach, w których nie zostały wydane decyzje administracyjne, stwierdzone nieprawidłowości wraz z terminem ich usunięcia, określone zostały wyłącznie w protokołach z kontroli (listy kontrolne SPIWET).

[dowód: akta kontroli str. 174-185, 192]

Niejednolity sposób postępowania, również w przypadkach stwierdzenia tego samego rodzaju nieprawidłowości, zdaniem Powiatowego Lekarza Weterynarii w Ostrowie Wielkopolskim, wynikał z tego, że kontrole po przeprowadzeniu których, usunięcie nieprawidłowości nakazano decyzją administracyjną, przeprowadzone zostały wspólnie przez dwóch kontrolerów Powiatowego Inspektoratu Weterynarii. Jeden z nich uczestniczył wcześniej w kontrolach na wniosek i przy udziale inspektorów ds. Nadzoru Farmaceutycznego Wojewódzkiego Inspektoratu Weterynarii w Poznaniu. Po przeprowadzeniu jednak kolejnych kontroli oraz po analizie ryzyka, nie były wydawane decyzje nakazujące usunięcie uchybień. Stwierdzone nieprawidłowości zaszeregowane były do kategorii A (żądanie podjęcia działań w celu usunięcia nieprawidłowości w terminie krótszym niż 3 miesiące). Kontrolowany powiadamiał Powiatowego Lekarza Weterynarii o realizacji i terminach usunięcia uchybień, w związku z czym nie wystawiono decyzji o usunięciu nieprawidłowości do czasu następnej kontroli.

[dowód: akta kontroli str. 82-87]

We wszystkich przypadkach, w których stwierdzone zostały nieprawidłowości (również w 6 przypadkach, w których wydane zostały decyzje administracyjne) Powiatowy Lekarz Weterynarii w Ostrowie Wielkopolskim weryfikował sposób realizacji zaleceń pokontrolnych na podstawie otrzymanych oświadczeń, w których kontrolowani informowali o sposobie realizacji zaleceń. Realizacja wniosków sprawdzana była podczas kolejnej kontroli (w następnym roku).

[dowód: akta kontroli str. 6-21, 192]

¹² Po przeprowadzeniu 4 kontroli w zakresie dobrostanu oraz 2 kontroli w zakresie wykorzystania UPPZ ferm o WNI 3017-90-27, 3017-90-30, 3017-71-301 i 3017-71-302.

5. Prawdliwość danych o przeprowadzonych kontrolach ferm zwierząt futerkowych, w tym o stwierdzonych nieprawidłowościach, wykazanych w rocznych i kwartalnych informacjach o realizacji zadań inspekcji weterynaryjnej, w tym w sprawozdaniu RRW 3 za 2011, 2012 i 2013 r.

Opis stanu faktycznego

Zgodnie z instrukcją Głównego Lekarza Weterynarii¹³ Powiatowy Lekarz Weterynarii zobowiązany został do sporządzania rocznych raportów z kontroli gospodarstw utrzymujących zwierzęta gospodarskie.

Z analizy porównawczej do roku ubiegłego, która uzupełniała roczne raporty z kontroli gospodarstw utrzymujących zwierzęta gospodarskie, stanowiące załącznik nr 4 do ww. instrukcji wynika, że liczba nieprawidłowości stwierdzonych (we wszystkich skontrolowanych gospodarstwach) wzrosła ze 142 w 2010 r. do 412 w roku 2011, a następnie spadła do 78, w 2012 r. i 93 w 2013 r.

[dowód: akta kontroli str. 56-81]

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Ostrowie Wielkopolskim realizował również obowiązek przekazywania kwartalnych sprawozdań dotyczących kontroli ferm zwierząt futerkowych za lata 2012 i 2013 w zakresie i w terminach wskazanych w piśmie¹⁴ Głównego Lekarza Weterynarii z dnia 22 lutego 2012 r. oraz rocznych sprawozdań z realizacji zadań w zakresie nadzoru weterynaryjnego, organizacji i stanu kadr w Inspekcji Weterynaryjnej (RRW-3).

[dowód: akta kontroli str. 88-114, 116-134]

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W rocznych raportach z kontroli gospodarstw utrzymujących zwierzęta futerkowe, sporządzonych przez Powiatowego Lekarza Weterynarii w Ostrowie Wielkopolskim:
 - a. nie wykazano (2011 i 2012 r.) ogólnej liczby gospodarstw, w których stwierdzono nieprawidłowości lub wykazano w niewłaściwej liczbie (2013 r.¹⁵).
 - b. W raporcie za 2011 r. wykazano 27 gospodarstw (w poz. „liczba gospodarstw”), podczas gdy było ich 26 oraz 16 gospodarstw skontrolowanych, podczas gdy skontrolowanych było 14 gospodarstw (w których przeprowadzono 16 kontroli).
 - c. W raporcie za 2013 r. w pozycji „Prowadzenie rejestrów – utrzymujący zwierzęta gospodarskie przechowuje przez okres 3 lat dokumentację weterynaryjną dotyczącą przebiegu leczenia, przeprowadzonych zabiegów weterynaryjnych oraz padłych zwierząt” wykazano 2 nieprawidłowości, podczas gdy zgodnie z protokołami kontroli SPIWET, w żadnym przypadku ich nie stwierdzono.
 - d. w raporcie za 2012 r. - w pozycji „Budynki i pomieszczenia”- „pomieszczenia dla zwierząt gospodarskich, ich wyposażenie oraz sprzęt używany przy

¹³ Instrukcja Głównego Lekarza Weterynarii Nr GIWz.400/AW-46/2010 z dnia 23 sierpnia 2010 r. w sprawie postępowania powiatowych lekarzy weterynarii przy przeprowadzaniu kontroli gospodarstw utrzymujących zwierzęta pod względem dobrostanu zwierząt oraz raportowania o przeprowadzonych kontrolach gospodarstw utrzymujących zwierzęta pod względem dobrostanu zwierząt z elementami zwalczania chorób zakaźnych.

¹⁴ Pismo nr GIWz.423/AW-26/12 z dnia 22 lutego 2012 r.

¹⁵ W sprawozdaniu za 2013 r. wykazano 3 gospodarstwa, w których stwierdzono nieprawidłowości, podczas gdy z dokumentów wynika, że było tylko 1 takie gospodarstwo.

utrzymywaniu zwierząt są czyszczone i dezynfekowane” oraz w raporcie za 2013 r. – w pozycji „materiały używane do budowy pomieszczeń i urządzenia, z którymi zwierzęta mają kontakt nie mogą być dla nich szkodliwe oraz powinny nadawać się do czyszczenia i dezynfekcji” wykazano odpowiednio 5 i 2 nieprawidłowości, podczas gdy zgodnie z dokumentami, nie zostały stwierdzone nieprawidłowości w tym zakresie.

Liczba nieprawidłowości ujęta w ww. raportach w pozycji „Budynki i pomieszczenia”- wynika, zgodnie z wyjaśnieniem Powiatowego Lekarza Weterynarii, z zaszeregowania z innych – merytorycznie podobnych pozycji protokołów kontroli SPIWET. Pozostałe nieprawidłowości – z błędnego przeniesienia danych do raportów.

[dowód: akta kontroli str. 39-42, 56-81]

2. W sprawozdaniach RRW-3 z realizacji zadań w zakresie nadzoru weterynaryjnego, organizacji i stanu kadr w Inspekcji Weterynaryjnej:

- a. za lata 2012 i 2013 w pozycji „szczególne cele paszowe” (wiersz 12, w dziale 1A) wszystkie dane (m.in. liczba podmiotów nadzorowanych, dokonanych kontroli, stwierdzonych nieprawidłowości), niezgodnie ze stanem faktycznym, wykazane zostały w wartościach zerowych,
- b. w sprawozdaniu za 2011 r. w kolumnie „liczba stwierdzonych nieprawidłowości” (wiersz 12, w dziale 1A) wykazano 138 nieprawidłowości, podczas gdy z dokumentów wynika, iż było ich 150.
- c. w sprawozdaniu za 2011 r., W pozycji „utrzymywanie zwierząt gospodarskich (...) - zwierzęta futerkowe” (wiersz 32, w dziale 1D) w kolumnie „liczba stwierdzonych niezgodności” wykazano 37 nieprawidłowości, podczas gdy z dokumentów wynika, iż było ich 97, w sprawozdaniu za 2012 r. - wykazano 30 zamiast 68 oraz w sprawozdaniu za 2013 r. wykazano 10 nieprawidłowości, podczas gdy z dokumentów wynika, iż była tylko jedna.
- d. w sprawozdaniu za 2013 r. w kolumnie „liczba dokonanych kontroli” wykazano 32 kontrole zamiast 34 faktycznie przeprowadzonych w tym okresie a w kolumnie „liczba podmiotów, u których stwierdzono nieprawidłowości” wykazano 4, podczas gdy faktycznie był tylko jeden.

Dane w zakresie liczby gospodarstw, w których stwierdzono nieprawidłowości, wykazane w sprawozdaniach RRW-3 za lata 2011-2013 nie były zgodne z rocznymi raportami z kontroli gospodarstw pod względem dobrostanu.

[dowód: akta kontroli str. 56-81, 116-134]

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Ostrowie Wielkopolskim stwierdził, że powyższe niezgodności wynikają w szczególności z wykazania danych niezgodnych z dokumentacją (w przypadku danych za 2011 i 2012 r., w wierszu 32 „utrzymywanie zwierząt gospodarskich (...) „ w kolumnie „liczba stwierdzonych niezgodności”) lub z sumowania nieprawidłowości dotyczących merytorycznie tego samego obszaru. Ten sam obszar dotyczył dokumentacji leczenia zwierząt, gdzie w „liście kontrolnej SPIWET – gospodarstwa utrzymujące zwierzęta” pozycje od 13 do 20 dotyczą tego samego dokumentu. Stwierdzone nieprawidłowości prowadzenia dokumentacji leczenia zwierząt wpisano zatem do sprawozdania, jako pojedynczą niezgodność.

[dowód: akta kontroli str. 135-139]

3. W kwartalnych sprawozdaniach w zakresie realizacji kontroli ferm zwierząt futerkowych, wykazana została niewłaściwa liczba zaplanowanych kontroli oraz skontrolowanych ferm w danym kwartale.

a. W sprawozdaniach za II i III kwartał 2012 r. wykazano odpowiednio:

- 10 i 16, podczas gdy faktycznie zaplanowanych było 7 i 5 kontroli,
- 11 i 16 skontrolowanych ferm w kwartale, podczas gdy skontrolowanych zostało 8 i 5 ferm.

b. W sprawozdaniach za I, II, III i IV kwartał 2013 r. wykazano odpowiednio:

- 3, 8, 8, 9 zaplanowanych kontroli w zakresie zagospodarowania ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego oraz ochrony zwierząt, podczas gdy zaplanowanych było po 2, 10, 6 i 8 kontroli w tym zakresie.

W Powiatowym Inspektoracie Weterynarii w Ostrowie Wielkopolskim nie funkcjonowały procedury weryfikacji prawidłowości tych sprawozdań, natomiast zgodnie z zakresami czynności, ustalonymi na podstawie regulaminu organizacyjnego, obowiązkiem pracowników, którzy przeprowadzali kontrole dobrostanu zwierząt było również prowadzenie odpowiedniej dokumentacji i sprawozdawczości.

[dowód: akta kontroli str. 115, 241-275]

Powiatowy Lekarz Weterynarii wyjaśnił, że niewłaściwa liczba w zakresie zaplanowanych kontroli oraz skontrolowanych ferm w sprawozdaniu za II i III kw. 2012 r. wynika z tego, że liczby te wykazano narastająco od początku roku a nie - danego kwartału. W pozostałych przypadkach, jak wyjaśnił, wykazana liczba zaplanowanych kontroli (w I, II, III i IV kw. 2013 r.) wynika z błędnego ich wpisania do sprawozdania.

[dowód: akta kontroli str. 82-87]

W ocenie NIK, skala błędów i niezgodności, jakie ujawnione zostały w sprawozdawczości, sporządzonej przez Powiatowego Lekarza Weterynarii w Ostrowie Wielkopolskim, w latach 2011-2013, świadczy o braku należytej staranności w realizacji tego zadania. Zdaniem NIK, sytuacji tej sprzyjał brak skutecznych procedur weryfikacji tych sprawozdań.

*Opis stanu
faktycznego*

6. Postępowanie Powiatowego Lekarza Weterynarii w Ostrowie Wielkopolskim ze skargami na działalność ferm zwierząt futerkowych w latach 2011-2013.

W prowadzonym rejestrze skarg, ujęte zostały 4 skargi, które wpłynęły do Inspektoratu w latach 2011-2013. Żadna z tych skarg nie dotyczyła działalności ferm zwierząt futerkowych.

[dowód: akta kontroli str. 186]

W okresie objętym kontrolą do Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Ostrowie Wielkopolskim wpłynęły również 2 pisma (nieujęte w rejestrze), które dotyczyły uciążliwości i zagrożenia dla otoczenia, powstających hodowli zwierząt futerkowych. Pismo z dnia 27 września 2012 r. dotyczące lokalizacji nowo powstającej hodowli zwierząt futerkowych, kierowane przez mieszkańców sąsiednich posesji¹⁶ nie zostało rozpatrzone, a kontrola w zakresie zagospodarowania ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego oraz dobrostanu zwierząt przeprowadzona została w dniu

¹⁶ Ferma zwierząt futerkowych o WNI 3017-90-44, wpisana do rejestru 7.10.2013 r.

12 września 2013 r. po otrzymaniu wniosku hodowcy o objęcie nadzorem i nadanie WNI dla fermy (tj. po roku od wpływu pisma mieszkańców).

Pismo z dnia 24 maja 2013 r. dotyczyło uciążliwości i zagrożenia dla otoczenia powstającej hodowli zwierząt futerkowych, kierowane przez Komitet Protestacyjny Przeciwno Powstaniu Fermy Norek¹⁷.

[dowód: akta kontroli str. 186, 187-206, 207-240]

Po złożeniu wniosku hodowcy o wpisanie do rejestru, Powiatowy Lekarz Weterynarii w Ostrowie Wielkopolskim skierował pisma związane z rejestracją fermy do Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego, Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, Starosty Powiatu Ostrowskiego oraz Wójta Gminy Sośnie. Następnie przeprowadził kontrolę w zakresie zagospodarowania ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego oraz dobrostanu zwierząt. Kontrola nie wykazała naruszenia wymagań weterynaryjnych przewidzianych dla prowadzenia przedmiotowej działalności ani nieprawidłowości dotyczących dobrostanu zwierząt. Stwierdzono jednak naruszenie wymogów formalnych, określonych w art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt¹⁸, polegających na rozpoczęciu hodowli, pomimo tego, że ferma nie uzyskała jeszcze WNI oraz decyzji o zatwierdzeniu zakładu do stosowania ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego. W związku z tym, sprawa przekazana została 11 lipca 2013 r. do Prokuratury Rejonowej w Ostrowie Wielkopolskim, która postanowieniem z 12 sierpnia 2013 r. odmówiła wszczęcia dochodzenia z uwagi na znikomą szkodliwość czynu oraz brak znamion czynu zabronionego.

[dowód: akta kontroli str. 187-240]

*Ustalone
nieprawidłowości*

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Powiatowy Lekarz Weterynarii w Ostrowie Wielkopolskim nie rozpatrzył wniosku mieszkańców z dnia 27 września 2012 r. dotyczącego uciążliwości i zagrożenia dla otoczenia powstającej hodowli zwierząt futerkowych oraz nie poinformował wnioskodawców o sposobie jego załatwienia. Postępowanie to naruszało art. 237 § 1, 3 i 4 w związku z art. 36 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego¹⁹, zgodnie z którym organ właściwy do załatwienia wniosku powinien załatwić go bez zbędnej zwłoki, nie później jednak niż w ciągu miesiąca oraz zawiadomić wnioskodawcę o sposobie załatwienia tego wniosku.

[dowód: akta kontroli str. 187-206]

Powiatowy Lekarz Weterynarii wyjaśnił, że spowodowane to było brakiem adresu korespondencyjnego, a w szczególności zawartością merytoryczną pisma, która nie była w kompetencji powiatowego lekarza weterynarii (mieszkańcy wskazali na lokalizację nowo powstającej hodowli zwierząt futerkowych, możliwość zanieczyszczenia wód gruntowych oraz powietrza). Stwierdził ponadto, że z treści pisma wynikało, że zawiadomione zostały również inne, właściwe w sprawie organy, tj. Urząd Gminy i Sanepid.

[dowód: akta kontroli str. 82-87]

W ocenie NIK, wyjaśnienie Powiatowego Lekarza Weterynarii nie zasługuje na uwzględnienie. Wbrew temu, co twierdzi ww. adres do korespondencji był mu znany. Wszystkie osoby podpisujące ww. pismo obok imienia i nazwiska, podały swój adres, a Powiatowy Lekarz Weterynarii był adresatem tego pisma. Pozostałe organy

¹⁷ Ferma zwierząt futerkowych o WNI 3017-90-43, wpisana do rejestru 7.08.2013 r.

¹⁸ Dz. U. z 2008 r. Nr 213, poz. 1342 ze zm.

¹⁹ Dz. U. z 2013 r., poz. 267 ze zm.

otrzymały go „do wiadomości”. Zgodnie natomiast z art. 231 i 243 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego, jeżeli organ, który otrzymał skargę/wniosek, nie jest właściwy do jego rozpatrzenia, obowiązany jest w ciągu siedmiu dni przekazać go właściwemu organowi. O przekazaniu wniosku zawiadamia się równocześnie skarżącego/wnioskodawcę.

[dowód: akta kontroli str. 187-188]

2. Zarówno ww. pismo mieszkańców, jak i drugie - skierowane przez Komitet Protestacyjny Przeciwko Powstaniu Fermy Norek²⁰ w zakresie uciążliwości i zagrożenia dla otoczenia powstającej innej hodowli zwierząt futerkowych, nie zostały zarejestrowane w prowadzonym zeszycie skarg. Postępowanie to naruszało § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków²¹, zgodnie z którym skargę lub wniosek adresowane do właściwego organu i przesłane w odpisie do innego organu rozpatruje i załatwia, w ramach swojej właściwości, organ, do którego były adresowane.

[dowód: akta kontroli str. 189]

Powiatowy Lekarz Weterynarii wyjaśnił, że po analizie ww. pism, uznał, że treść merytoryczna nie jest w kompetencji powiatowego lekarza weterynarii.

[dowód: akta kontroli str. 39-42]

W ocenie NIK, nieprawidłowe postępowanie Powiatowego Lekarza Weterynarii w Ostrowie Wielkopolskim ze skargami i wnioskami, spowodowane było brakiem właściwej organizacji ich przyjmowania i rozpatrywania.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²², wnosi o:

- 1) opracowanie i wdrożenie zasad weryfikacji danych wykazywanych w obowiązujących raportach i sprawozdaniach,
- 2) uregulowanie organizacji przyjmowania oraz rozpatrywania skarg i wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu.

²⁰ Ferma zwierząt futerkowych o WNI 3017-90-43, wpisana do rejestru 7.08.2013 r.

²¹ Dz. U. z 2002 r., Nr 5, poz. 46

²² Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.

*Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków*

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Poznań, dnia **8 sierpnia 2014 r.**

Kontroler

Izabela Chlebowska-Gąsczyk
Specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Dyrektor

Grzegorz Malesiński
Wicedyrektor